

“Geneivat Da’at – Deception and Fraud”

Rabbi Meir Schweiger

<p>1) Genesis, Chapter 31 (20) And Jacob stole the heart of Lavan, the Aramean, by not telling him that he was fleeing....(26) And Lavan said to Jacob: What did you do?! You stole my heart and led my daughters away as captives taken by the sword. (27) Why did you hide [from me] to flee and thus steal me; and you did not tell me [that you were going] – I would have sent you away with song and rejoicing, with a drum and lyre.</p>	<p>1) בראשית פרק לא (כ) וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת לֵב לָבָן הָאֲרָמִי עַל כָּלִי הַגִּיד לוֹ כִּי בָרַח הוּא....(כו) וַיֹּאמֶר לָבָן לַיַּעֲקֹב מָה עָשִׂיתָ וַתִּגְנֹב אֶת לִבִּי וַתִּנְהַג אֶת בְּנֹתַי כְּשִׁבְיֹת חָרָב: (כז) לָמָּה נִחַבְתָּ לְבָרַח וַתִּגְנֹב אֹתִי וְלֹא הִגַּדְתָּ לִּי וְאֲשַׁלְחֶךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂרִים בַּתָּף וּבְכִנּוֹר:</p>
<p>2) Ibn Ezra – Shemot 20:12 Do not steal....This word also includes a situation of someone who steals the heart of another, as Absalom did.</p>	<p>2) אבן עזרא – שמות כ:יב לא תגנוב....וזאת המלה גם היא כוללת מי שייגנוב לב אחר כאשר עשה אבשלום.</p>
<p>3) Tosefta – Bava Kamma (Lieberman edition) 7:8 There are seven types of thieves: The “first” (worst) is the one who “steals the minds of people”- one who urges his friend to be his guest but does not, in his heart, want to invite him; one who excessively offers gifts to his friend, knowing that the latter will not accept them; and one who opens up barrels for another, that were sold to a shopkeeper; and one who reduces the price of measurements; one who lies about weights..... And we furthermore ascribe to him that were he able to “steal the mind of the One on High” – he would do it, for anyone who deceives people is called a thief, as it is written: “And Absalom stole the hearts of the men of Israel” (II Samuel, 15:6).</p>	<p>3) תוספתא - בבא קמא (ליברמן) פרק ז, הלכה ז שבעה גנבין הן הראשון שבכולם גונב דעת הבריות: והמסרב בחבירו לאורחו ואין בלבו לקרותו, והמרבה לו בתקרובת ויודע לו שאינו מקבל, והמפתח לו החביות שמכורות לחנוני, והמעויל במידות, והמשקר במשקלו.... ולא עוד אלא שמעלין עליו שאילו היה יכול לגנוב דעת העליונה - היה גונב שכל הגונב דעת הבריות נקרא גנב שנאמר: "ויגנב אבשלום את לב אנשי ישראל" (שמואל ב', טו:ו).</p>
<p>4) Mishna – Bava Metzia, Chapter 4 Mishna 10 – Just as there is wronging in buying and selling, so is there wronging in words. One may not say to him: “How much does this item cost? When he has no intent to buy.... Mishna 11 - One may not mix together fruits with fruits, even if both are new, and, it goes without saying, new with old. In truth, with regard to wine, they permitted the mixing of hard with soft because this improves it. The sediment of wine may not be mixed with wine (from another barrel), but he may give him its own sediment. If one’s wine is mixed with water, he may not sell it in the store unless he informs the buyer. Nor may he sell it to a merchant, even if he informed him, since the merchant may be deceptive about it. In a place where it is customary to dilute wine with</p>	<p>4) משנה - בבא מציעא, פרק ד משנה י - כשם שאונאה במקח וממכר כך אונאה בדברים. לא יאמר לו בכמה חפץ זה והוא אינו רוצה ליקח..... משנה יא - אין מערבין פירות בפירות, אפילו חדשים בחדשים. ואין צריך לומר חדשים בישנים. באמת בין התירו לערב קשה ברך מפני שהוא משביחו. אין מערבין שמרי יין ביין, אבל נותן לו את שמריו. מי שנתערב מים ביינו, לא ימכרנו בחנות אלא אם כן הודיעו. ולא לתגר, אף על פי שהודיעו, שאינו אלא לרמות בו. מקום שנהגו להטיל מים ביין</p>

<p>water, they may do so.</p> <p>Mishna 12 – A merchant may take from five granaries and store it in one barn; he may take from five winepresses and place it into one large barrel, provided that he does not intend to mix. Rabbi Yehuda says: A shopkeeper may not distribute parched corn or nuts to children because he accustoms them to come to him; The Rabbis permit it. He may not lower his prices; The Rabbis say: May he be remembered favorably. He may not sift ground beans – these are the words of Abba Shaul; the Rabbis permit it. But they admit that he may not sift from the top of the bin, since this is only to deceive the eye. One may not embellish a person, an animal, or utensils.</p> <p>Gemara (ibid – 60b) Shmuel permitted hanging fringes upon a cloak [to make it appear thicker]. Rabbi Yehudah permitted putting a shine on embroidered garments. Rabbah permitted smoothing out [by beating] rough garments of hemp. Rava permitted painting [designs on] arrows. Rabbi Papa bar Shmuel permitted painting baskets. But we learned in the Mishnah: “One may not touch up the appearance of human beings, animals, or utensils”! There is no contradiction—one tradition [the case in the <i>Gemara</i>] is dealing with new items, the other tradition [the case in the <i>Mishnah</i>] is dealing with old items.</p>	<p>– יטילו.</p> <p>משנה יב - התגר נוטל מחמש גרנות ונותן לתוך מגורה אחת, מחמש גתות ונותן לתוך פיטם אחד, ובלבד שלא יהא מתכוין לערב. רבי יהודה אומר: לא יחלק החנוני קליות ואגוזין לתינוקות מפני שהוא מרגילן לבא אצלו, וחכמים מתירין. ולא יפחות את השער, וחכמים אומרים זכור לטוב. לא יבור את הגריסין דברי אבא שאול, וחכמים מתירין. ומודים שלא יבור מעל פי מגורה שאינו אלא כגונב את העין. אין מפרכסין לא את האדם ולא את הבהמה ולא את הכלים:</p> <p>גמרא (שם, ס:) שמואל שרא למרמא תומי לסרבלא. רבי יהודה שרא לכסכוסי קרמי. רבא שרא למידק צרדי. רבא שרא לצלומי גירי. רב פפא בר שמואל שרא לצלומי דיקולי. - והא אנן תנן: אין מפרכסין לא את האדם ולא את הבהמה ולא את הכלים! - לא קשיא, הא - בחדתי, הא - בעתיקי.</p>
<p>5) Tosefta – ibid, Chapter 3</p> <p>27 -The shopkeeper should not sprinkle wine and oil in his store because he deceives people....</p> <p>28 – One may place a <i>kav</i> of <i>chomton</i> (sandy soil) in a <i>koor</i> of produce, and he need not be concerned. Householders may place as much as is needed; shopkeepers may tie up a bundle and place it on the top of the bin.</p> <p>29 – One may not mark an animal, nor inflate its innards. And one may not place meat in water.</p>	<p>5) תוספתא- שם, פרק ג</p> <p>הלכה כז -לא ירביץ חנוני לתוך חנותו יין ושמן מפני שגונב דעת הבריות....</p> <p>הלכה כח - חומטון בתבואה, קב בכור, ואינו חושש. ובעלי בתים מטילין כל צרכן. חנוני צורר ומניח על פי המגורה.</p> <p>הלכה כט - אין מסרטין את הבהמה ואין נופחין בקרבים ואין מטילין בשר לתוך המים.</p>
<p>6) Hullin (94a)</p> <p>...Samuel said: It is forbidden to deceive people, even idolators. This view of Samuel was not expressly stated, but was inferred from the following incident. Samuel was once crossing on a ferry, and he said to his servant: Reward the ferryman. He rewarded him, but Samuel became angry. Why was he angry? Abaye said: Because he [the attendant] had a <i>trefah</i> hen, and he gave it to the ferryman under the pretense of one that was ritually slaughtered [<i>kosher</i>]. Rava said: Because Samuel told the attendant to give him <i>anpaka</i> [strong, undiluted wine], and he gave him diluted wine instead....It was taught in a <i>baraita</i>: Rabbi Meir used to say A man should not urge his friend to dine with him, knowing</p>	<p>6) חולין (צד).</p> <p>...אמר שמואל: אסור לגנוב דעת הבריות, ואפילו דעתו של עובד כוכבים; והא דשמואל, לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר, דשמואל הוה קא עבר במברא, א"ל לשמעיה: פייסיה למבוריה, פייסיה ואיקפד. מ"ט איקפד? אמר אביי: תרנגולת טרפה הואי, ויהבה ניהליה במר דשחוטה, רבא אמר: אנפקא אמר ליה לאשקויי, ואשקיה חמרא מזיגא.תניא, היה ר' מאיר אומר: אל יסרהב אדם לחבירו לסעוד אצלו ויודע בו שאינו</p>

<p>that he will refuse; and he should not offer him many gifts, knowing that he will not accept them; and he should not open up [for a guest] barrels of wine that are sold to the shopkeeper unless he informed him [the guest]. And he should not invite him to anoint himself with oil if the jar is empty. If, however, his intent is to show the guest respect-it is permitted. But is this so?! For Ulla once came to Rav Yehudah's house and the latter opened up for him casks that were sold to the shopkeeper! He must have informed him. Alternatively, the case of Ulla is different, for he was so dear to Rav Yehudah that he would have opened up casks for him in any event. The Rabbis taught: One should not go to the house of a mourner with a bottle in which the wine shakes about; neither should he fill it with water because he thereby deceives him. If, however, there is a large assembly present, it is permitted. The Rabbis taught: One should not sell his friend shoes made of the hide of an animal that died, representing them as made of the hide of a living animal that was slaughtered, for two reasons: 1) because he is deceiving him, 2) because of the danger. One should not send his friend a barrel of wine with oil floating at the mouth of it. It once happened that a man sent his friend a barrel of wine and there was oil floating at the mouth of the barrel. He invited some guests to partake of it. When they came and he found that it, in fact, it was wine – he hanged himself....(94b)....Mar Zutra, the son of Rav Nahman, was going from Sikara to Mahoza, while Rava and Rav Safra were going to Sikara. They met each other. Thinking that they had come to meet him, he said: Why did the Rabbis trouble themselves to come so far [to meet me]? Rav Safra replied: We did not know that the Master was coming; but had we known, we would have troubled ourselves even more. Rava said to him: Why did you speak thus to him – you have upset him?! He replied: But we would be deceiving him otherwise. No, he replied, he would be deceiving himself.</p>	<p>סועד. ולא ירבה לו בתקרובת ויודע בו שאינו מקבל. ולא יפתח לו חביות המכורות לחנוני אא"כ הודיעו. ולא יאמר לו סוך שמן מפך ריקן. ואם בשביל כבודו - מותר. איני, והא עולא איקלע לבי רב יהודה, פתח לו חביות המכורות לחנוני! אודועי אודעיה. ואיבעית אימא: שאני עולא דחביב ליה לרב יהודה, דבלאו הכי נמי פתוחי מפתח ליה. ת"ר לא ילך אדם לבית האבל ובידו לגין המתקשקש. ולא ימלאנו מים מפני שמתעהו, ואם יש שם חבר עיר - מותר. ת"ר: לא ימכור אדם לחבירו סנדל של מתה בכלל של חיה שחוטה, מפני ב' דברים; א' - מפני שמתעהו, וב' - מפני הסכנה; ולא ישגר אדם לחבירו חבית של יין ושמן צף על פיה. ומעשה באחד ששיגר לחבירו חבית של יין ושמן צף על פיה, והלך וזימן עליה אורחין ונכנסו, מצאה שהיא של יין - וחנק את עצמו....</p> <p>(צד): ...מר זוטרא בריה דרב נחמן הוה קאזיל מסיכרא לבי מחוזא, ורבא ורב ספרא הוו קא אתו לסיכרא. פגעו אהדדי, הוא סבר: לאפיה הוא דקאתו. אמר להו: למה להו לרבנן דטרוח ואתו כולי האי? א"ל רב ספרא: אנן לא הוה ידעינן דקאתי מר. אי הוה ידעינן - טפי הוה טרחינן; א"ל רבא: מ"ט אמרת ליה הכי, דאחלישתיה לדעתיה? א"ל: והא קא מטעינן ליה! איהו הוא דקא מטעי נפשיה.</p>
<p>7) Jerusalem Talmud – Makkot (2:6) Abaye said: A scholar must clarify his credentials. If an individual is knowledgeable in one tractate, and he goes to a place in which people want to honor him because they think he knows two tractates, he is required to correct their false impression and tell them: I know only one tractate.</p>	<p>7) ירושלמי - מכות (ב:ה"ו) אמר אביי: תלמיד חכם צריך לפרסם את עצמו. היך בר נש דחכם חדא מיכלה, ואזיל לאתר ואינן מייקרין ליה כד הוא חכם תרין מיכלה - צריך לומר לון: חדא מיכלא אנא חכים.</p>
<p>8) Bava Batra (88a) A wholesaler must clean his measures once every 30 days; a householder [who sells his own produce] – once every 12 months. Rabban Shimon b. Gamliel says: It is the reverse. A shopkeeper must clean his measures twice a week, wipe his weights once a week, and clean his scales after each weighing. Rabban Shimon b. Gamliel said: These laws apply only to moist commodities, but in the case of dry</p>	<p>8) בבא בתרא (פח). משנה. הסיטון מקנה מדותיו אחד לשלשים יום. ובעל הבית - אחד לשנים עשר חדש; רבן שמעון בן גמליאל אומר: חילוף הדברים. חנווני מקנה מדותיו פעמים בשבת, וממחה משקלותיו פעם אחת בשבת, ומקנה מאזנים על כל משקל</p>

<p>products – there is no need.... (89a)....The Rabbis taught: From where do we know that the measures may not be leveled in a place where the practice is to heap it up? It is stated: “A complete measure” (Deuteronomy 25:15). And from where do we know that we are not to listen to one who says: I will level where it is the practice to heap and reduce the price, or I will heap in a place where the practice is to level and raise the price? It is stated: “A complete and just measure you shall have” (Deuteronomy 25:15).</p>	<p>ומשקל; אמר רשב"ג: במה דברים אמורים - בלח, אבל ביבש - אינו צריך....(פט.)... ת"ר: מנין שאין מוחקין במקום שגודשין, ואין גודשין במקום שמוחקין? ת"ל: "איפה שלמה" (דברים כה:טו). ומנין שאם אמר הריני מוחק במקום שגודשין ולפחות לו מן הדמים, והריני גודש במקום שמוחקין ולהוסיף לו על הדמים, שאין שומעין לו? ת"ל: "איפה שלמה וצדק יהיה לך" (דברים כה:טו).</p>
<p>9) Maimonides Laws of Attributes (2:6) It is forbidden for someone to conduct himself with “smooth” and seductive speech. There should not be a discrepancy between one’s heart and mouth. Rather his inside should correlate to his outside, so that what is in his heart should be the same as that which is in his mouth. It is forbidden to deceive people, even gentiles. For example, one should not sell to a gentile meat or shoes from a dead animal instead of meat or shoes from a ritually slaughtered animal; nor should one urge his friend to dine with him, knowing that we will refuse; nor increase gifts to him, knowing that he will not accept; nor open barrels of wine for him, which he needs to open to sell, in order to flatter the latter, that he did so for in his honor. And even one word of flattery or deceit is forbidden. Rather one should have true speech, upright spirit and a pure heart. Laws of Sales (18:1) It is forbidden to cheat people in business transactions or to deceive them. In this matter, the law is the same towards Jews and Gentiles. If a seller knows that his product is defective, he must inform the buyer. Even deception in words is prohibited.</p>	<p>9) רמב"ם הלכות דעות (ב : 1) אסור לאדם להנהיג עצמו בדברי חלקות ופיתוי, ולא יהיה אחד בפה ואחד בלב, אלא תוכו כבדו, והענין שבלב הוא הדבר שבפה. ואסור לגנוב דעת הבריות, ואפילו דעת הנכרי. כיצד? לא ימכור לנכרי בשר נבילה במקום בשר שחוטא. ולא מנעל של מתה במקום מנעל של שחוטא. ולא יסרהב בחבירו שיאכל אצלו והוא יודע שאינו אוכל. ולא ירבה לו בתקרובת והוא יודע שאינו מקבל. ולא יפתח לו חביות שהוא צריך לפותחן למוכרן כדי לפתותו שבשביל כבודו פתח. וכן כל כיוצא בו. ואפילו מלה אחת של פיתוי ושל גניבת דעת- אסור. אלא שפת אמת ורוח נכון ולב טהור מכל עמל והוות. הלכות מכירה (יה : א) אסור לרמות את בני אדם במקח וממכר או לגנוב את דעתם. ואחד עובד כוכבים ואחד ישראל שוים בדבר זה. היה יודע שיש בממכרו מום - יודיעו ללוקח. ואפילו לגנוב דעת הבריות בדברים - אסור.</p>

<p>10) Shulkhan Arukh – Choshen Mishpat (228:6) It is forbidden to cheat people in business transactions or to deceive them. For example, if one is selling a defective product, he needs to inform the buyer. Even if he is a gentile, one should not sell him a carcass in lieu of kosher meat. And it is even prohibited to deceive people with words, where he pretends to be doing something for the latter's sake. For example, one should not urge his friend to dine with him, knowing that he will refuse.....But if it is something that the recipient should have realized is not being done for his sake, but he fools himself into thinking otherwise, for example, where one meets his friend on the road and the latter thinks that he intended to honor him by coming out to greet him – one does not need to correct the misimpression.</p>	<p>10) שולחן ערוך-חושן משפט סימן רכח : ו אסור לרמות בני אדם במקח וממכר או לגנוב דעתם. כגון אם יש מום במקחו- צריך להודיעו ללוקח. אף אם הוא עובד כוכבים, לא ימכור לו בשר נבילה בחזקת שחוטה. ואף לגנוב דעת הבריות בדברים, שמראה שעושה בשבילו, ואינו עושה- אסור. כיצד, לא יסרהב (בחבירו) שיסעוד עמו, והוא יודע שאינו סועד...ואם הוא דבר דאי בעי ליה לאסוקי אדעתיה שאינו עושה בשבילו, ומטעה עצמו שסובר שעושה בשבילו לכבודו, כגון שפגע בחבירו בדרך וסבור זה שיצא לקראתו לכבוד- אין צריך להודיעו.</p>
<p>11) Bach (ibid) That implies that only pleading excessively is prohibited. But asking once or twice, out of respect, is not forbidden. And so are we accustomed to do.</p>	<p>11) ב"ח (שם) משמע דוקא בפצרה טובה אסור, אבל אמירה גרידא פעם ושתים מפני הכבוד – אין שם איסור. וכן נוהגים.</p>